

Demonstratie ca "Baltagul" este roman

Mihail Sadoveanu este autorul unor impresionante opere in proza care cuprind povestiri,nuvele si romane avand ca teme esentiale: istoria "Fratii Jderi", natura"Dumbrava Minunata", conditia umana "Apa motilor" si viata satului romanesc cu datinile,obiceiurile si oamenii lui "Baltagul",o adevarata capodopera a prozei romanesti, opera epica ce prezinta trasaturile specifice romanului mitic.

Romanul este specia genului epic,in proza,de mare intindere,preponderent narativa,cu o actiune complexa si complicate ce se desfasoara pe mai multe planuri narrative , cu mai multe conflicte si cu numeroase personaje complexe,surprinse in evolutie ,oferind o imagine ampla si profunda a vietii.

Opera "Baltagul" are ca sursa de inspiratie baladele populare de la care Sadoveanu preia idei si motive mitologice romanesti: setea de implinire a actului justitiar , de infaptuire a dreptatii ce domina toate faptele eroinei "Salga", idea profundeii legaturi a omului cu animalul credincios "Dolca" si "Miorita" tema,motivul,conflictul,discursul epic simplu,conceptia asupra mortii sunt numai cateva dintre cele mai semnificative elemente ale baladei ce se regasesc in roman.

Scrierea lui Sadoveanu, "Baltagul" are ca tema centrala cautarea si cunoasterea adevarului,temei acestuia I se subordoneaza cateva motive: transhumanta, motivul femeii justitiare, motivul animalului credincios,cel al legaturii omului cu natura.(comuniunea om-natura).(uita-te si in carte pg107).

Titlul romanului este simbolic, baltagul este obiectul nelipsit din viata pastoreasca reprezentand aici si unealta crimei, dar si cea a pedepsei.Principala trasatura a baltagulului este ca, atunci cand este folosit pentru infaptuirea dreptatii, acesta nu se pateaza cu sange, astfel baltagul este unealta magica , insusita de raufacator si recucerita de erou.Titlul sugereaza continutul romanului , cuvantul "baltag" insemnand secure cu doua taisuri dar si labirint. Simbolul labirintului este vizibil in opera fiind ilustrat de drumul serpuit al Vitoriei Lipan in cautarea sotului ; atat un labirint interior , al framantarilor sufletesti ale eroinei , cat si un labirint exterior, al drumului sapat in stancile muntilor pe care il parcursese si Nechifor Lipan.Acest labirint aminteste curgerea continua a vietii spre moarte si a mortii spre viata:Vitoria porneste in cautarea sotului din interior, din intuneric pentru a putea ajunge in exterior, la lumina.

Apartinand genului epic, romanul prezinta fapte si intamplari ordonate intr-o succesiune logica dar si cronologica structurate pe momentele subiectului operei narative.Actiunea este complexa , iar structura este mai complicata decat la povestire sau la nuvela,astfel romanul contine trei parti subordonate temei operei: cautarea si descoperirea adevarului. In prima parte ,ce contine capitolele I –VI, se

constituie expozitiunea si intriga prezentand framantarile Vitoriei Lipan ingrijorata de intarzierea sotului Nechifor Lipan, plecat din toamna sa cumpere oi. Cand are certitudinea ca lui Lipan I s-a intamplat ceva rau, Vitoria hotaraste sa plece pe urmele sotului, fapt ce se constituie in intriga. Partea a doua cuprinde capitolele VII-XV si se constituie in desfasurarea actiunii prezentand pregatirile de plecare si apoi reconstituirea traseului strabatut de Lipan, un adevarat labirint cu ocolisuri si intoarceri incheiate cu descoperirea ramasitelor pamantesti ale lui Lipan in propastia de la Crucea Talienilor. Partea a treia, constituita din capitolele XV-XVI, prezinta punctul culminant si deznodamantul. La praznicul inmormantarii lui Lipan, Vitoria reface secventa cu secventa scena omorului demascand ucigasii: Calistrat Bogza si Ilie Cutui, fapt ce se consuma in punctul culminant. Deznodamantul prezinta pedepsirea ucigasilor. Finalul operei surprinde intoarcerea personajelor la viata cotidiana.

Fiind opera epica, romanul prezinta o actiune de mare mobilitate in timp si spatiu. Actiunea se intinde pe o durata de timp relative mare, ea incepe toamna o data cu plecarea lui Nechifor Lipan sa cumpere oi si se incheie in primavara urmatoare in postul Pastelui, dar nu este precizata perioada deoarece Vitoria Lipan traieste intr-un timp mitic romanesc, un timp spiritual al credintelor si datinilor stravechi, care au valabilitate in orice epoca. Se fac referiri temporale la sarbatorile crestine-ortodoxe: "Boboteaza", "Anul Nou", "Sfintii Arhangheli Mihail si Gavril", altele indicii temporali se raporteaza la succesiunea anotimpurilor sau ale miscarii astrelor: sarbatorile solstitiului de iarna sau "soarele era la asfintit". Altele autorul precizeaza date calendaristice ce marcheaza momente importante ale actiunii: 10 martie ce prezinta plecarea Vitoriei si a lui Gheorghita. Spatiul actiunii este vast, autorul facand referiri la satul Magura Tarcaului, locul unde isi avea familia Lipan gospodaria. Drumul Vitoriei, un adevarat labirint cu ocolisuri si intoarceri ofera scriitorului prilejul de a prezenta zone diferite: Valea Bistritei, Tara Dornelor sau zona muntelui Stanisoara. Descrierile au in vedere atat elementele peisajului cat si profilul moral al locuitorilor, datini si obiceiuri.

Apartinand speciei romanului, "Baltagul" prezinta doua planuri temporale ale actiunii; planuri care se sustin si se motiveaza reciproc. Exista un plan al prezentului care surprinde framantarile Vitoriei generate de intarzierea lui Lipan, plecarea ei si a lui Gheorghita in cautarea lui Lipan, traseul parcurs pe urmele acestuia, descoperirea adevarului si pedepsirea ucigasilor. Exista si un plan al trecutului in care faptele sunt prezentate prin tehnica rememorarii. Vitoria isi aminteste scene din viata de familie alaturi de Lipan, dupa cum si hangii, carciumarii isi amintesc de acesta in trecerea sa prin diferite locuri. Acestui plan ii apartine si conflictul dintre trei ciobani: Lipan si cei care i-au luat oile si l-au ucis. Acest conflict se prelungeste, sustine si motiveaza faptele din planul prezentului.

Opera lui Sadoveanu prezinta o tesatura de conflicte dintre care unul este dominant, altele sunt secundare, insa toate se conditioneaza si se sustin reciproc. Legatura dintre cele doua planuri ale actiunii, dintre conflicte o face Vitoria Lipan, personajul principal. In roman apare un conflict extern, cel preluat si

dezvoltat în balada "Miorita", conflictul dintre trei ciobani, generat de dorința de înăvutire a lui Calistrat Bogza și Ilie Cutui a cărei victimă este Lipan ucis de cei doi pentru 200 de oi. Conflictul se concretizează în planul trecutului, materializându-se treptat pe măsura ce Vitoria reconstituie traseul sotului. Acest conflict generează acțiunea din planul prezentului, se prelungește și este preluat de Vitoria Lipan, și dus până la pedepsirea ucigașilor. Conflictul extern se prelungește în plan interior, psihologic; frământările sufletești, zbaterile, căutările Vitoriei pentru descoperirea adevărului reprezintă conflictul de bază al romanului numit și labirint interior. Eroina trebuie să-și depășească propria sa condiție, să depășească piedicile naturii și ale oamenilor pentru a-și atinge scopul: descoperirea adevărului. Apar conflicte secundare menite să întregască, să lumineze profilul moral al eroinei (conflictul dintre ea și Minodora).

Romanul prezintă un număr mare de personaje: un personaj principal - Vitoria Lipan, personaje secundare: Gheorghita, Minodora, fiii familiei Lipan, Nechifor Lipan - personaj absent. Altele sunt personaje episodice: hangii pe care Vitoria îi cunoaște, reprezentanți ai autorităților, etc. Personajele sunt văzute în evoluție, sunt complexe, autorul prezentând trăirile lor sufletești.

În centrul acțiunii se află Vitoria Lipan, personaj principal care cucerește prin frumusețea și farmecul fizic în ciuda faptului că nu mai este tânără. Sotie de oier din ținutul Tarcaului, Vitoria este o reprezentantă a mediului social din care face parte. Femeie aspră și darzoasă ea se dovedește pricepută și harnică gospodină organizându-și casa. Se conduce după un cod moral guvernat de legile tradiției pe care Vitoria le transmite cu strictete fiicei sale. Impresionează prin luciditate și stăpânire de sine, calități ce o ajută să acționeze cu succes în numele unei îndatoriri sacre, cea față de sot, dragostea sa pentru Lipan fiind statornică. Inteligența practică dublată de abilitatea de a culege informații, de capacitatea de a descifra sufletul omenesc sunt trăsături care o ajută să reconstituie drumul lui Lipan, dezlegând misterul dispariției acestuia. Tenacitatea, darzenia, voința de neînfraânt sunt puse în slujba adevărului și a dreptății în numele cărora ea acționează. Cu toate acestea ea este o fire sensibilă capabilă de daruire, iubitoare și severă în același timp.

Alături de ea se află Gheorghita, copilul preferat al Vitoriei; el avea ceva din frumusețea tatălui, acesta reprezentând o altă generație de oieri, una deschisă noului. Romanul marchează evoluția sa de la adolescență la maturitate, traseu impus de drumul "act de inițiere" pentru descoperirea adevărului. Procesul se desfășoară sub îndrumarea mamei, Gheorghita maturizându-se treptat pe măsura ce trece prin încercările vieții.

Nechifor Lipan apare în planul trecutului, portretul său fizic și moral este o proiecție afectivă în mintea și sufletul Vitoriei. Portretul se completează treptat la modul obiectiv din relațiile cu celelalte personaje. Lipan dovedește harnicie și pricepere, tenacitate și inteligență, familia având o situație financiară relativ bună. Curajul, îndrăzneala, corectitudinea sunt trăsături care se desprind din felul său de a se comporta, de a acționa.

Sadoveanu a creat un personaj complex surprins in evolutie specific romanului. Pentru conturarea unui profil moral complex, scriitorul apeleaza la tehnica prezentarii directe: in expozitiune apare portretul fizic si moral al eroinei- realizat prin descriere, in care epitetul este bine reprezentat. Alte personaje exprima direct calitatile eroinei, astfel Gheorghita o considera "fermecatoare" sau David negustorul ii aprecieaza calitatile de gospodina, iar Bogza vede in ea asprime. Dintre procedeele caracterizarii indirecte accentul cade pe prezentarea framantarilor sufletesti ale personajului, tehnica fiind cea a analizei psihologice prin monologul interior. De asemenea trasaturile personajelor sunt evidentiate indirect si din comportamente, gesturi si atitudini, fapte si intamplari, relatia cu natura si relatii cu celelalte personaje.

Apartinand epicului, romanul are un narator a carui ipostaza este cea de martor al intamplarilor, el nareaza la persoana a III-a cu obiectivitate fara sa intervina cu aprecieri asupra faptelor si intamplarilor. Naratorul din roman pare ca stie totul, intentiile si trairile personajelor, fiind omniscient. In "Baltagul" unele fapte sunt narate de cate un personaj: hangii povestesc despre Lipan substituindu-se vocii naratoare.

"Baltagul" contine numeroase pasaje descriptive impletite armonios cu naratiunea. Apare descrierea portret, modalitate de caracterizare directa a personajelor, descrierea-cadru cu rolul de a prezenta spatiul actiunii: imaginea satului "Magura Tarcaului", "Tara Dornelor" si tinutul Stanisoarei). Sadoveanu apeleaza la descriere surprinzand aspecte ale naturii cu scopul de-a evidentia framantarile sufletesti ale eroinei. Dialogul este bine reprezentat in romanul sadovenian, rolul lui este acela de-a servi caracterizarii personajelor prin replicile lor si de-a dinamiza actiunea. Pentru surprinderea framantarilor sufletesti autorul apeleaza la monologul interior.

Prin aceasta opera Sadoveanu isi exprima indirect admiratia pentru frumusetea morala a omului simplu.